

Allergeenspetsiifiline immunoteraapia

Käesoleva infolehe eesmärk on anda patsiendile teavet allergeenspetsiifilise immunoteraapia ehk immuunravi eesmärgi, olemuse, näidustuste, vastunäidustuste, kestuse ja riskide kohta.

Allergeenspetsiifilise immunoteraapia peamiseks eesmärgiks on vähendada allergeenide poolt põhjustatud sümptomeid. Selline ravimeetod sobib kõige paremini õietolmuallergia ja putukahammustuse allergia raviks, kuid seda kasutatakse ka tolmulesta- ja loomade epiteeliallergia korral. Ravi tehakse nahaaluste süstidena suurenevates annustes kuni jõutakse säilitusannuseni. Annuse suurendamise etapil toimub süstimine sagedamini ja säilitusfaasis harvemini. Ravi kestab 3–5 aastat.

Näidustused:

- ülitundlikkus putukamürkide suhtes (varem on esinenud raske süsteemne reaktsioon)
- allergiline nohu/allergiline silmapõletik ja/või allergiline astma (kui vältimismeetmete ja allergiavastaste ravimitega ei ole saavutatud kaebuste osas olulist leevendust või on raske vältida kontakti allergeeniga).

Vastunäidustused:

- vanus alla 5 aasta
- rasedus ravi alustamise ajal
- teatud vererõhu ravimite kasutamine immunoteraapia ajal (vajadusel vahetatakse ravimid teise grupi ravimite vastu välja)
- kontrollimata või raske astma (kui astma ei ole raviga kontrolli all)
- pahaloomuline kasvaja
- immuunhaigused (nt autoimmuunhaigus, immuundefitsiit jne)
- halb ravirežiimi järgimine.

Enne immuunravi

Enne immuunravi alustamist peavad patsiendid (või lapsevanemad) mõistma, et ravi on pikaajaline ja aeganõudev ning aru saama raviga seotud riskidest ja kaasnevatest piirangutest.

Väga oluline on immuunravi ajakava täpne järgimine, sest sellest sõltub ravi efektiivsus. Enne iga järgnevat immuunravi protseduuri uurib arst Teilt eelmise süsti järel esinenud kaebuste ja tervisliku seisundi kohta ning vajadusel korrigeerib ravidooosi.

Immuunravi faasid

Immuunravi koosneb kahest faasist: algfaas, mille käigus immuunsüsteem harjub allergeeniga ja säilitusfaas, et saavutada pikatoimeline raviefekt ja vähendada allergia sümptomeid. Ravi alustatakse väga väikse annusega, mida iga nädal suurendatakse. Doosi suurendamise kiirus sõltub kõrvaltoimete olemasolust; eriti tundlikel patsientidel kestab immuunravi algfaas seetõttu ajaliselt kauem. Kui on jõutud vajaliku talutava annuseni, pikendatakse süstide intervalli 4–6 nädalani ja algab säilitusfaas, mis kestab kokku 3–5 aastat.

Võimalik on teha ka sesoonset immuunravi, mida alustatakse 3–6 kuud enne õietolmuperioodi algust ja mis lõpetatakse kaks nädalat enne õietolmuperioodi algust.

Alla 15-aastaselt peab immuunravile tulles olema alati kaasas saatja.

Enne iga süsti tegemist kontrollitakse, et:

- pole ägedat haigestumist
- allergiavaevused pole viimase nädala jooksul märgatavalt ägenenud
- eelmise süsti järel ei tekkinud olulisi paikseid kõrvalnähte (punetus, sügelus või reaktsioon süstekohal) või üldiseid kõrvaltoimeid (allergiline reaktsioon: nohu, astmahoog jne).

Immuunravi on enamasti ohutu ja hästi talutav, kuid Teil võivad esineda lokaalseid ja vahel ka süsteemseid kõrvaltoimeid.

- Lokaalsete kõrvaltoimete korral, nagu punetus või sügelus süstekohas, on abi külmakompressist.
- Harva võivad kaasneda allergilise haiguse sümptomid (nohu, silmade sügelus, astmahoog, lööve nahal). Sellisel juhul on abi arsti poolt soovitatud/väljakirjutatud allergiaravimi manustamisest.
- Väga harva võivad tekkida raskemad allergilised reaktsioonid (hingamisraskus, pearinglus, iiveldus, lööve üle kogu keha), mis vajavad kiiret arstiabi. Need vaevused tekivad 30 minuti jooksul pärast süstimist. **Selle tõttu on väga tähtis olla 30 minutit pärast süstimist haiglas õe või arsti järelevalve all.**
- Väga harva võivad eelnimetatud reaktsioonid tekkida hiljem, kuni 3 ööpäeva jooksul. Siis tuleb võtta kohe allergiaravimit, helistada arstile, kiirabisse või pöörduda erakorralise meditsiini osakonda!

Rasketel kõrvaltoimete ohu tõttu peab Teil olema kaasas allergiavastane tablett, astmahoo ravim ja tundlikul allergikul ühekordseks kasutamiseks adrenaliinisüst (Epipen).

Süstepäevadel peab vältima:

- füüsilist koormust
- kuuma dušši, vannis ja saunas käimist
- kokkupuudet allergia sümptomeid tekitavate allergeenidega
- alkoholi tarvitamist.

Küsimuste korral ning lisainfo saamiseks pöörduge palun oma raviarsti või õe poole.

ITK889

Kinnitatud AS ITK ravikvaliteedi komisjoni 16.10.2019 otsusega (protokoll nr 16-19)